

ЗВІТ ВІДДІЛУ ДОСЛІДЖЕНЬ MDF ЗА 2024 РІК

Цей звіт пропонує до ознайомлення результати діяльності відділу досліджень MDF протягом 2024 року, опис напрямів роботи відділу та знайомство з командою дослідників, які в той чи інший період 2024 року продукували якісну аналітику та дослідження.

Відділ досліджень Media Development Foundation – це аналітична ланка організації, заснована у 2013 році, що забезпечує стратегічне бачення та обґрунтованість рішень MDF у підтримці незалежних регіональних медіа. Наша діяльність зосереджена на системному вивченні ринку регіональних медіа, оцінці потреб редакцій, вимірюванні впливу проєктів і глибинному аналізі процесів, що відбуваються у сфері медіа як в Україні, так і в інших країнах. **Місія відділу:** виявлення та пояснення проблем медіасередовища через дослідження та пошук рішень для сталого розвитку незалежної журналістики в Україні.

Протягом 2024 року, основні напрями роботи відділу досліджень MDF включали:

- **Щорічні дослідження медіаринку**, що дозволяли відстежувати ключові тренди, виклики та потреби галузі.
- **Оцінку потреб медіа**, яка проводилась на етапі запуску нових проєктів MDF або партнерських ініціатив.
- **Профільні дослідження медіапроцесів**, які були присвячені окремим темам журналістики, менеджменту та фінансування медіа, цифрових трансформацій в медіа тощо.
- **Моніторинг та оцінку** програмної діяльності MDF на регулярній основі з метою покращення процесів та досягнення стратегічних індикаторів, з фокусом на досягнення цілей, сталий ефект та ефективність використаних коштів.

У своїх дослідженнях 2024 року ми застосовували різні методи: якісні й кількісні, серед яких глибинні інтерв'ю, опитування, кабінетні дослідження, показники фінансів, аудиторії, контенту та дистрибуції.

Ми віримо, що ретельне вивчення процесів у медіа допоможе зробити екосистему регіональних медіа в Україні кращою.

“Конкретно наша роль у цій довготривалій грі – покращувати розуміння процесів медіасистеми в цілому. А найприємніший бонус – розуміти, що нашими дослідженнями ми розвиваємо вільні медіа для вільної країни”, – Оксана Буць, керівниця відділу досліджень MDF

“Наша дослідницька робота потрібна медіаринку, коли почула як інші використовують наші звіти як підкріплення своєї аргументації”, – Тетяна Гордієнко, старша дослідниця MDF, коментар на панельній дискусії в рамках Donbas Media Forum

Далі представлені аналітичні, дослідницькі та супутні результати роботи відділу досліджень MDF за 2024 рік:

Q 9 ДОСЛІДЖЕНЬ

– публічні для медіаспільноти та внутрішні для покращення процесів та проєктів MDF, а також на замовлення інших організацій:

- **Щорічне дослідження стану регіональних медіа в Україні** – сьоме щорічне дослідження MDF аналізує стан і трансформацію незалежних локальних медіа в Україні в умовах війни. Опитано 43 редакції з різних регіонів, проведено анкетування, глибинні інтерв'ю та консультації з медіаекспертами. У звіті розглянуто ключові виклики, зокрема ризики воєнного часу, а також підходи до управління, створення контенту і дистрибуції. Дослідження створене за фінансової підтримки Європейського Союзу.
- **Новинні пустелі 1.0** – дослідження привертає увагу до прогалин у розвитку місцевих редакцій, орієнтованих на громади 11 областей України, у тому числі прифронтових, у воєнний час. Перша частина дослідження заклала основу для пояснення підходу та концепції “новинних пустель” – громад, де через відсутність медіа здоровий

розвиток демократичної системи може опинитись під загрозою. Дослідження стало можливим за фінансової підтримки Європейського Союзу.

- **Фінансове забезпечення онлайн-медіа в Україні: зарплати та тенденції** – дослідження розкриває тему фінансового забезпечення медіа на національному та регіональному рівні під час повномасштабної війни та галузевої фінансової кризи. Глибинні інтерв'ю з керівниками медіа та анкетування редакцій показали критично високий рівень непевності щодо фінансового планування. Дослідження створене за фінансової підтримки Європейського Союзу.
- **Журналісти в розпал повномасштабної війни – звіт про Україну (UNESCO)** – звіт, підготовлений на основі Індикаторів безпеки журналістів (JSI) ЮНЕСКО та охоплює період 2022 року, аналізує проблематику безпеки журналістів та збереження свободи преси в Україні через загрози, які принесло повномасштабне вторгнення росії.
- **“Донорська дилема”: переосмислення моделей підтримки для майбутнього українських медіа** – це дослідження всебічно розглядає діяльність українських медіа за останні два роки та їхні тісні стосунки з донорською спільнотою та грантовим фінансуванням, а також аналізує перспективи медіаринку з погляду 9 медіаменеджерів і головних редакторів. Особливу увагу приділено переосмисленню моделей фінансування та формулюванню практичних рекомендацій для подальшої стійкості галузі.
- **Стереотипи та мова ворожнечі щодо внутрішньо переміщених осіб в контенті регіональних медіа** – дослідження, проведене IREX у співпраці з MDF у період з вересня 2022 до липня 2024 року, метою якого є оцінка контенту українських локальних медіа на предмет мови ворожнечі та стереотипів щодо внутрішньо переміщених осіб. На основі отриманих результатів IREX разом із MDF розробили навчальний курс та практичний гайд із чутливої журналістики

“Фокус — людина: робота медіа з чутливими темами”, який посилює вміння працювати з чутливими темами, уникати стереотипів та мови ворожнечі щодо внутрішньо переміщених осіб, допомагає підвищити об’єктивність та якість контенту щодо ВПО.

- **Revitalizing Ukrainian Local Media: Research and Recommendations** – дослідження являє собою спільну роботу дослідників MDF, Ukrainian Media Fund та німецького медіацентру CORRECTIV за підтримки German Marshal Fund та уряду землі Північний Рейн-Вестфалія, спрямовану на дослідження критичних проблем локальної журналістики в Україні та вироблення стратегічних рекомендацій.
- **Спрямування допомоги на розвиток місцевих редакцій у Західній та Центральній Україні може підвищити стійкість країни** – аналітична записка, яка привертає увагу до проблеми грантового недофінансування медіа західних та центральних регіонів України. Це посилює тенденцію до виникнення інформаційно нездорових регіонів і, як наслідок, “новинних пустель”.
- **Український YouTube: адміністрування відеоконтенту медіа на національному та регіональному рівнях** – внутрішнє дослідження MDF, покликане з’ясувати стан адміністрування відеоконтенту українських медіа в YouTube на національному та регіональному рівнях, щоб виявити попередні тенденції та з’ясувати потреби медіа для покращення роботи з платформою. Результати дослідження були враховані під час розроблення навчальної програми для локальних медіа “YouTube training program for Ukrainian local media professionals” в рамках проекту DT Global – EU4IM

МОНІТОРИНГ ТА ОЦІНКА

внутрішніх проєктів MDF:

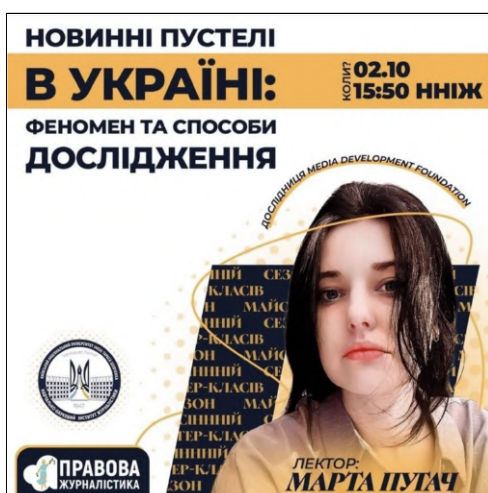
- У 2024 році MDF почав розробляти **внутрішню систему** для моніторингу та оцінювання своєї роботи. Система є гнучкою та

передбачає можливість перегляду й оновлення показників відповідно до стратегічних і операційних змін у діяльності MDF. На відміну від попередніх підходів, які зосереджувалися на оцінці окремих проєктів, нова система має на меті забезпечити цілісне розуміння внеску MDF у розвиток незалежної журналістики на рівні медіаринку загалом.

- **Моніторинг та оцінка проєкту “Ukrainian Media Solutions”** у партнерстві з Фондом "Партнерство за сильну Україну" – відділ досліджень був відповідальним за розробку загального MEL-плану, а також створення індивідуальних MEL-планів для кожного грантоотримувача, що включали Теорію змін, індикатори результатів, маркери прогресу та засоби верифікації. Відділ досліджень здійснював регулярний моніторинг й верифікацію щодо виконання індикаторів і досягнення результатів, а також проводив навчальні сесії для поширення знань і підвищення ефективності реалізації проєкту. Проєкт був спрямований на підтримку медіа, які працюють для прифронтових регіонів.

ПУБЛІЧНІ ВИСТУПИ ТА ПРОСВІТА:

Серія лекцій від дослідниці Марти Пугач для близько 50 студентів факультету журналістики КНУ ім. Т.Шевченка про методологію та аспекти проведення дослідження “Новинні Пустелі” та “Фінансове забезпечення онлайн-медіа в Україні: зарплати та тенденції”.

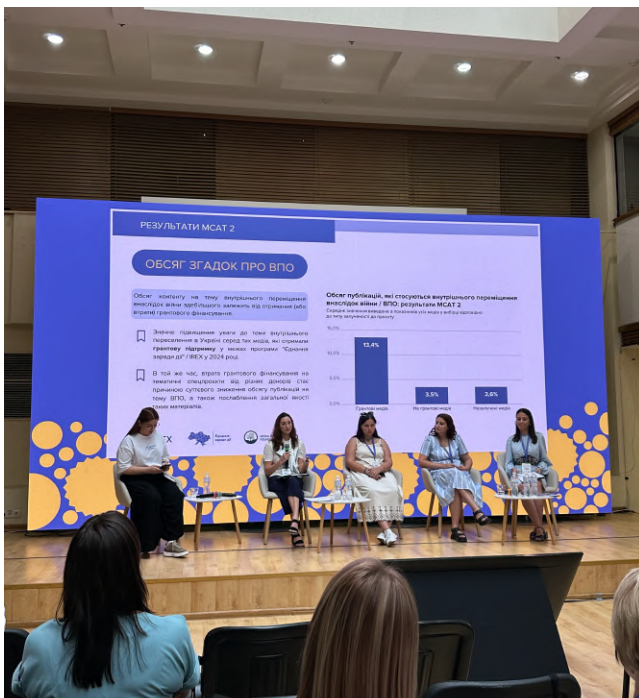

Коментар Оксани Буць для Медіамейкер **“Що журналістам треба знати про соціологічні дані та як інтерпретувати дослідження громадської думки”** для покращення навичок правильної інтерпретації даних журналістами.

Брифінг дослідження UNESCO у Кризовому Медіа Центрі.

Презентації близько 6 досліджень офлайн та онлайн.

УЧАСТЬ В УКРАЇНСЬКИХ ТА МІЖНАРОДНИХ МЕДІАКОНФЕРЕНЦІЯХ:

WAN IFRA (World Association of News Publishers) – Копенгаген, Данія.

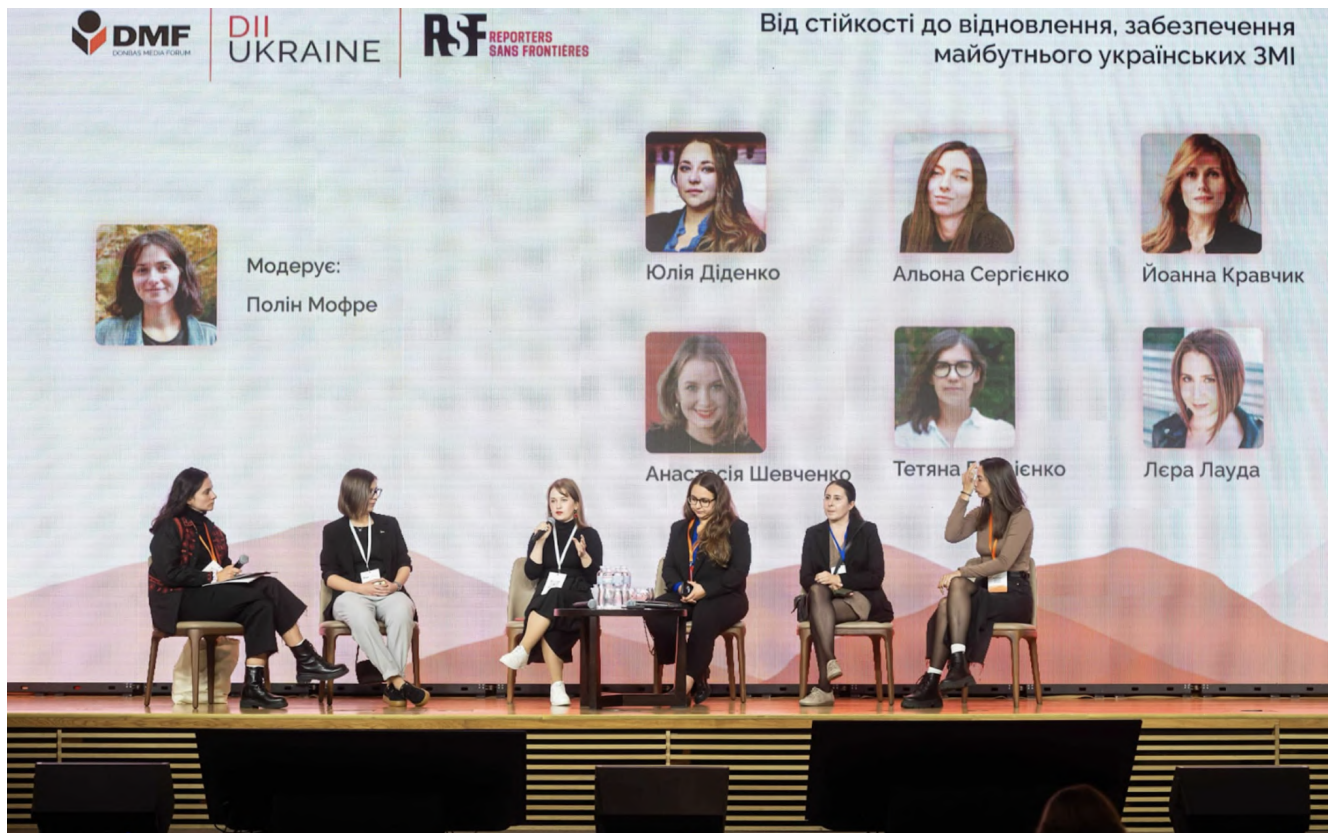
IPI Media Congress – Сараєво, Боснія і Герцеговина.

b° future festival 2024 – Бонн, Німеччина.

Donbas Media Forum – Київ, Україна.

Щира подяка всім, хто протягом 2024 року був частиною відділу досліджень MDF та посилював дослідження своєю експертизою та досвідом:

- **Оксана Буць** – керівниця відділу досліджень, соціологиня, випускниця бакалаврської програми Соціології УКУ та магістерської програми Соціології НаУКМА.
- **Тетяна Гордієнко** – старша дослідниця, аспірантка у Могилянській школі журналістики.
- **Поліна Липова** – старша дослідниця, соціологиня, випускниця бакалаврату Школи соціальної роботи НаУКМА та магістерської програми з Комунікацій НаУКМА.
- **Марта Пугач** – дослідниця, випускниця та викладачка магістерських програм з Політичних наук та Східної Європи від Канзаського університету (США), Варшавського університету (Польща) та Острозької академії (Україна).

- **Валерія Шемшученко** – дослідниця, випускниця магістерської програми з Публічної політики й врядування Київської школи економіки.
- **Євген Коген** – дослідник, випускник магістерської програми Історія філософії НаУКМА, з досвідом роботи в національних та регіональних медіа.
- **Наталія Федор** – асистентка дослідника у Media Development Foundation, соціологиня, випускниця бакалаврської програми Соціології УКУ.
- **Анастасія Товстановська** – асистентка дослідження “Новинні Пустелі”, студентка УКУ програми "Соціологія".
- **Назар Степанюк** – стажер, студент-магістр Могилянської школи журналістики НаУКМА.

Також відділ досліджень MDF консультували та посилювали експертизою:

- **Дарія Орлова** – наукова редакторка та консультантка відділу досліджень, PhD в галузі масових комунікацій, дослідниця медіа та журналістики, доцент Могилянської школи журналістики НаУКМА.
- **Максим Срібний** – консультант з медіадосліджень, магістр Могилянської школи журналістики.

Ми, дослідники, вчимося нового та ростемо професійно. Відтак, за 2024 рік ми провели **п'ять внутрішніх наукових семінарів** з обговорення різних іноземних та українських досліджень у сфері медіа і супутніх сферах: від короткого звіту з моніторингом й оцінкою окремої програми підтримки журналістів в Україні до досліджень великих міжнародних медіаорганізацій та класичних досліджень, опублікованих у міжнародних наукових журналах. Такі семінари модерувала Дарія Орлова, консультантка відділу досліджень, PhD в галузі масових комунікацій, дослідниця медіа та журналістики, доцент Могилянської школи журналістики НаУКМА. Окрім цього, дослідники відвідували тренінги для підвищення своєї кваліфікації: наприклад, Тетяна Гордієнко відвідала тренінг International Leadership Training for Early-Career Researchers, організованого Варшавською школою економіки.

“Найпотужніша команда досліджень незалежних медіа не тільки в Україні, а й на ширшому регіональному рівні”, – Андрій Боборикін, фахівець з цифрового маркетингу, розвитку медіапродуктів та медіаспільнот, побудови моделей фінансування для медіа, виконавчий директор Української Правди

2024 рік був плідний на аналітику та дослідження. Попри безпекові й фінансові виклики, які супроводжують нас як частину медіасередовища у 2025 році, ми прагнемо бути кращими та виводити наші дослідження та відділ досліджень в цілому на суттєво якісніший рівень.

Своєю діяльністю ми йдемо до того, щоб в наступному році побудувати провідний аналітичний центр з вивчення медіа в Україні, Східній та Центральній Європі. Наша місія залишиться незмінною – виявлення та пояснення проблем медіасередовища через дослідження та пошук рішень для сталого розвитку незалежної журналістики в Україні.

Далі буде.

Змістовніше, корисніше, вагомніше.